

TELEGRAFUL ROMAN.

No 46. ANUL VIII.

Sibiis 17. Noemvrie. 1860.

Телеграфът есе одатъ по септемврий: Жоиа. — Препозитурата се ачае дн Сивий ла еспедитра фоеи; не афаръ ла Ч. Р. поде, ка вані гата, при скрисори франките, адресате кьре еспедитръ. Предила препозитуратаи центръ Сивий есте по ан 4. фл. 20 кр. в а. еар по о жметате де ан 2. фл. 10 кр. Центръ челалате пьрди але Трансилваніеі

ші центръ провинціеле дн Монархія не ан 5. фл. 25 кр. еар по о жметате де ан 2. фл. 62 1/2 кр. Центръ принч. ші центръ стръне не ан 9 ф. 45 кр. не 1/2 ан 4. фл. 72 кр. в. а. Ансрателе се дьтескь центръ дитміа оръ къ 7. кр. ширя къ літере шічі, центръ а доза оръ къ 5 1/2 кр. ші центръ а греа ренедіре къ 3 1/2 кр. в. а.

MONARXIA AUSTRIACKA. Diploma дшпърътеаскъ дн 20. Октомвріе.

Сивий 14. Noem. Дела тшпль эшреі Дипломеі дшпърътеаші ші а хьртіеі де кабинетъ кьтръ Міністрълъ Прешеднте Контеле Рехбергъ, че привеште exclusive ла Ардеалъ, саъ фькьтъ шьлте ворбе прип жьрналє. Деці віш ші еъ акьтъ не теренъ жьрналістікь, нъ къ доаръ аста аръ еі професіонеа меа, чі кьчі патриотісцьлъ ме дшпінде ла ачаста. Еъ зікь: къ дн Маіестатеа Са есте ачелъ Центръ легалъ, де внде тревье съ насъ кьвжнтъ челъ дшпль, каре съ фелічтезе попоарьле. Дн Центрълъ ачеста, кареле тревье съ фіе сьжнтъ центръ фіекарє попоръ, аъ ештъ центръ тоате попоареле австріаче ачестъ кьвжнтъ шарє прип Диплома дшпърътеаскъ дн 20-леа Окт. „къ Елементеле інстїтүцієнілоръ органиче комъне, ші а коплькьррі хармоніче саъ дшпінсць ші саъ дшпърітъ прип егалітатеа Сьнъшлоръ Ностріі дшпайнтеа Леціі, прип чеа тьтъроръ гарантатъ ливеръ есерчїтареа Реліцієнеі, прип чеа де старє ші наштере неаьтърнатъ факьлтате центръ де а дшпърька постьрі де статъ, прип чеа пре тоці овлігьторіє овштеаскъ ші егалъ дндаторіє де а фї осташъ ші а пьлті контрївүціє, ші прип делътърареа ровотелоръ ш. ч. а. Ал доілеа кьвжнтъ, че аъ ештъ дн Центрълъ чел легалъ, вестеште тьтърор Арделенілоръ врьтъреле: „къ Трансилваніа, ка ші Бьгаріа, саъ вькьратъ тотдеавна де о Дїетъ, къ рїдікареа пьсєчїзнеі есцєнціонале а Новїлімеі, а ровотелоръ, ші а престацілоръ дьрънешті, ші фїксареа даторїнцелоръ егале четъценє, ші а Дрєнтърїлоръ центръ тоате класеле лькьшторїлоръ дьрїі, факъ тревьїнца де дшпскїмьврі аджкь тьїт-тоаре“ ш. ч. Дшпъ маі авєтъ ші алъ треїлеа кьвжнтъ пої Арделенїі дн ачелъ Центръ легалъ, каре коронеазъ челе дшптьлъ довъ кьвїнте, кьндъ зіче: „центръ ачєєа Канчеларїлъ Меъ арделєан арє а цїнеа о консьлтаре кь вьрваці де деосєвіте націоналїтүціі, конфєсіі, ші класєє, карїі есчєлєазъ прип пьсєчїзнеа лоръ фьнкціонарїє орі четъдеанъ, прип талантъ, ші сервїчїєрї пьвлїче орі прип дшпкредєрєпьвлїкь. Дшпачєастъ сьфьтвїре аъ а се прєждєка кєстїзнїле де прєфїцєрєа ші органїсарєа Рєпрєзєнтациєі де царъ, ашъсьратъ аьтъ прєтїндєрїлоръ конфєсілоръ, націоналїтүцілоръ ші класєлоръ чєлоръ маі пайнте дшпдрєптүцітє, кьтъ ші чєрїнцєлоръ націоналїтүцілоръ, конфєсілоръ ші класєлоръ чєлоръ чє пайлзатъ партє маїнаїнте ла дшпдрєптүцірїлє політїчє, ші аъ а сє аштернє Міє (дшпьратълї) кь гръвїрєа чєа маі пьтїнчєасъ рєспєктївєлє прєпънєрї.“

Еъ сьжнтъ де ачєа пьрєрє, къ ачєстє кьвїнте рєстїтє де не Троньлъ дшпърътєсць, сьжнтъ ка пїште сїгналє льшїноасє, карє аратъ попоарєлоръ австріачє ші rєspєctїvє чєлї арделєанъ калєа чєа тьжтї-тоарє, прип карєа елє дєвїнъ ла терєнълъ лєгал спрє прєспєрїтатєа лоръ. Сїгнальл ачєстє естє кїпзїтї дьпъ фїрєа посїцієі актвалє, дшп карєа сє афь астьзі попоарєлє австріачє, ші rєspєctїvє чєлъ арделєанъ, центръ ачєєа зічє Маїєстатєа Са дшп Маїфєстьлъ дн 20 Окт. а. к. „къ не кьндъ сє сївї не троньлъ стръ-вьпїлоръ сьї, єрє Монархїа еспьсць кьшпїлєлоръ „згьсдїрї, ші кь дьпъ о лшпть аджкь дьрєроасъ пєп-трь сїмгємїнтєлє Салє пьрїптєшті сє івї дшп ць-рїлє Салє пєчєсїтатєа зпєї кєчєптрърї маї стрънєсє „а пьтерєі статълї. Вїнєлє пьвлїкь ші сєкрїтатєа „чєлоръ маї тьлүі лькьшторї пачпїчї аї Монархїєі о „прєтїнсєръ ачєєа, — насїєнїлє чєлє аїціатє, ші „амїнтірїлє чєлє дьрєроасє алє трєкьтълї чєлї маї „поъ, фькьръ мїшкарєа ливєръ а елємєнтєлоръ чє- „лоръ кь пьджнї маїнаїнтє дьжтънєштє лшптьтоарє „de імпєсївїлъ.“ Дьпъ трєчєрє де зєчє ані дшп-пьратълъ аъ врьтъ а сє дшпкьпштїнца дєспрє дор-пїнцєлє ші пєчєсїтүділє дївєрсєлоръ дьрї, ші спрє ачєстъ сьжршїтъ аъ копкїєматъ Сєпатълъ сьлъ імпє-рїалъ дшпьлүцітъ, ші аша кєнсїдєрьндъ прєпънєрїлє, чє і саъ фькьтъ дн партєа ачєлєїа, с'аъ афлатъ мот-тїватъ а ємїтє ші а пьвлїка сьсатїнсєа Дїпломъ кь прївїрє ла фортанїзнєа Монархїєі дшптрєціі, ші рє-спєктївє хьртїа де Кабїнєтъ кьтръ Контєлє Рєх-вєргъ дшп прївїнца Ардєалълї. Кьндъ жьдєкъ пат-рїотълъ дєспрє ачєстє дшпрєждьрї, чє аъ прєчє-датъ дїфїцєрєі ачєлї Сїгнальл центръ афларєа терє-нълї лєгал дє прєспєрїтатє, нъ поатє алта гьндї, дєкьтъ ачєєа, кь тоатє ачєлєа саъ фькьтъ дн пар-тєа Центрълї лєгалъ кь асфєлї де дшпдєлєнчїєнє ші сїпчєрїтатє, ші кь асфєлї де модъ, карє кєрє-сїєндє карактерълї тшпльлї пострь, ші вїнєлї пострь овштєсць; де ачєєа кь тотъ дрєнтълъ зічє Маїєстатєа Са маї дє партє дшп ачєлашї Маїфєстъ: „къ Прєа дшпалъ ачєлашї дшпшїнєштє даторїнца сє „де Рєціптє, не кьндъ дшп модълъ сьсатїнсць ком- „пльнаторїє лєагъ кь чєрїнцєлє де фадъ алє Монар- „хїєі салє амїнтірїлє, опїнїєнїлє ші прєтєнсїєнїлє „де Дрєптъ алє дьрїлоръ ші попоарєлоръ салє, ші „дшпкредїндъзъ прїчєнєрєі чєї матьрє ші зєлълї пат- „рїотїкь алъ попоарєлоръ салє кь дєплїлъ лїнїштє „дєсволтарєа прєспєртьтоарє, ші дшпърїрєа інстї- „түцієнілоръ чєлоръ датє саъ єаршї рєдєштєптатє.“

Ної, карїі тьрїмъ дшп зілєлє ачєстєа, тревье сь прєкьноаштєм, кь сьсатїнсєлє кьвїнтє алє Центръ-лї лєгалъ дєспрє рєпаштєрєа Монархїєі, ші дє-спрє рєалїсарєа дрєптърїлоръ центръ тоатє по-поарєлє фьръ дєосєвїрєа наштерєі, стьрєі ші а алторъ інтєрєсє, аъ пьрчєсць нє базє зпоръ датє посїтївє, ші лзатє дн дшпашї вїацъ а попоарє-лоръ ші дьрїлоръ австріачє кь прївїрє ла дєсволта-рєа елємєнтєлоръ ші пьтерїлоръ інтєлєктвалє, на-ціоналє ші соціалє. Бьрваціі попоарєлоръ ші аї дь-рїлоръ Австрієі тревье сь фїє пьтрьпшї дє шьрїмєа ші дє сьїнцєнїа прєвлємєі, чє лєаъ вєпїтъ лоръ дшп партє прип кьвїнтєлє дшпърътєшті дн 20 Октом-

вріє; тревье сь аївъ дшпайнтєа окїлоръ вїнєлє ов-штєсць, ші сь сє фєрєасць дє орі чє пьрєрє зп-латєралъ, чє аръ дшпїдєка прєспєрїтатєа Патрієі, чє аръ сьлвї тьлүшїрєа овштєасць, ші прїнчїпїлъ інстїтүцієнїєі кєнстїтүціоналє дн Дїпломєа дшпъръ-тєасць, чє аръ вьтъма іndїvїdсалїтатєа історїко-полїтїкь а дьрєі, ші чє аръ дшпаноїа дшпърїрєа ші дєсволтарєа прєспєртьтоарє а тьтъроръ факторїлоръ політїчї ші соціалї, чє нъ сє потъ трєчє кь вєдє-рєа, прєкьтъ: дєсволтарєа патъралъ, ші дшпайн-тарєа дєосьвєтєлоръ націоналїтүціі, карє тревье сь афлє валєарєа лоръ, ші дшподарєа посївїлъ а сїстє-мєі чєї позє кь ачєлє Інстїтүціі антїмарціалє, карє нъ пьтаї сє потрївєсць чєрїнцєлоръ прєзїнтє, чї дшпкь лє дшпайнтєазъ ачєлє; тревье сь аївъ дшп-пайнтєа окїлоръ ачєї вьрваці фьрштанї аї Патрієі Ав-топїоїа дьрєі кь овїчєїрїлє ші фортєлє чєлє лєгалє ші сьїнцїтє прип вєакьрї, ші тотъ ачєєа сь апьрє ші сь сьсцїпъ, чє естє дє неаьтъратъ трєвьїндъ пєп-трь вїнєлє овштєсць, ші сь рєфортєзє, чє нъ сє потрївєштє нїчї кь дрєптатєа чєрєасць, нїчї кь лє-цілє дшпьскьтє фїнцїєі рационалє, нїчї кь дїгнїтатєа омълї, кь тьлүтъ маї пьджнї кь дїгнїтатєа зпєї со-цієтүціі кьлтїватє дшп дшпцєлєсцьлъ крєштїпльтүцієі.

Акьтъ сь кєчєптръмъ тоатє ачєстєа, ші сь вєдємъ, оарє пьтєм сь фачєтъ чєва маї вїнє ші маї фолосїторїє центръ пої ші Патріа поастръ, дєкьтъ ачєєа, ка сь нє пьнєтъ нє терєнълъ чєлъ лєгалъ ші вїнє сокотїтъ алъ Дїпломєі ші алъ хьртїєі дє ка-бїнєтъ кьтръ Контєлє Рєхвєргъ дн 20 Окт. а. к.? Дшпъ ва дшптрєва чїнєва: чє ва сь зікь ачєаста? Еатъ рєсєпъсцьлъ. Ачєаста ва сь зікь кь: I. сь а-штєотъмъ дєпъшїрєа Канчєларїлїлї аьлїкь арделєанъ, карєлє арє сь копкїєтє кьдїва вьрваці фьрштанї ар-делєнї дн дєосєвїтєлє націоналїтүціі, копфєсіі ші стьрї, кь карїі сь сє консьлтєзє дєспрє кєстїзнїлє дє прєфїцєрєа ші органїзарєа зпєї рєпрєзєнтациєі дє царъ, чє ва фї амъсьратъ прєтїндєрїлоръ пацілоръ, копфєсілоръ ші алторъ класє, чє аъ фостъ маї пайнтє рєцєнтє ші рєцєдєнтє, ші ачєї ачєстъ єлєвєратъ сьлъ аштєарлъ Маїєстатєі Салє кь чєа маї аьтїпчєсць гръвїрє; II. сь аштєотъмъ ордїнъчїєнєа дшпъръ-тєасць дєспрє прєфїцєрєа ші органїзарєа Рєпрєзєн-тациєі дьрїі, ва сь зікь, дєсарє Лєцєа елєкторалъ, ші єфєктъзарєа єї; III. сь аштєотъмъ Дїєта дьрїі, чє сє ва комънє дн тємьрїі алєшї аї імпопълациєі арделєнє фьръ дєосєвїрє дє рєліціє, паціє ші дє старє; IV. сь аштєотъмъ лькрєрєа чєа патрїотїкь а ачєстєі Дїєтє кь прївїрє ла інтєрєсєлє ші дорп-цєлє чєлє дрєптє алє пацілоръ, копфєсілоръ, ші тьтъроръ класєлоръ, кьчї єа ва авєа сь пєпъ базє зпєї кєнстїтүціі, чє шїаъ лзотъ матєрїалъ сьлъ атът дн тшплїі трєкьці, кьтъ ші дн тшпльл прєзєнтъ, саъ прєкьтъ зічє сф. Скрїптьръ: ка сь кьръцєасць алъ-талъ чєлъ вєкї, ші сь факъ фьршжнтътъръ повъ. Дшп сьжршїтъ зікь, къ Дїпломєа дшпърътєасць ші хьрт-їа дє кабїнєтъ кьтръ Контєлє Рєхвєргъ естє базє ачєєа вїнє сокотїтъ, карєа ва пєрфєкціонєа тоатъ зїдїрєа кєнстїтүціоналъ а вїєдїї поастрє політїчє дшп токмаї, прєкьтъ пьджнї аьлзатъ дєспєштє тоатъ фьршжнтътърєа. —

Civiliș, 10 Noembrie. „Kronst. Ztg.“ aduce un Nr. 15 същ, 179. din 14/2 Noembrie a. k. змъ артикал съ тігла „Докъ змъ респонсъ,“ каре шеригъ а се четі ші де пьзлікль постръ.

„Ъпі артиклъ аї лзі „Kronst. Ztg.“ десуре дитреьріле де Констітадіе а ле поастре пресенте, аї дндепнатъ пе „Kolozs. Kōz.“ din 7, кьрг. а се пропозіція, дитр'анъ артикал дичепъторіъ дитр'а-коло, къ тръьзіе съ стьтмъ не мшкартъ не терепьзль лецілоръ провинціале, съ лъьдъмъ неконді-ціонатъ тоате програмеле, ші съ дикъпозьртъмъ тоате крестъьріле констітадіеі. О констітадіе де о мше де ані, аре къ вьпъ сеамъ маї мьлтъ еспе-рінцъ, декътъ канлъ змъ омъ сінгратекъ. ш. а. Ші ної конглэьзімъ кь пьзіта шоай дитрачеа, къ ної маї пайнте де тоате авемъ лінсъ де о вьр-тоаь цінере ла олаітъ, пь пьтмъ днсъ причене, пентръ че о ліберъ манифестаре де пьрере, де ші дп алтъ дірекціоне декътъ че амъ дорі ної, арь тръьзі пентръ ачеа съ се екпріме, ші съ се експекте ші персоана днсаші, ва есте а се пріві тогмаї ка о ділсъ а кьлэреї констітаціонале, дакъ кь пьзіреа Магеаріамъ кььтъмъ съ дефзімъмъ оьрері, каре тогмаї аї дренъ де пьатрпаре, ші дп мьлте локърі се прімескъ кь тарі сиппатіі. Тогмаї ачеаста аре съ фіе змъ преьзітъ кьштгъ аї тімпьлі ної, кьчі кьвжптъ лъ ші пресса кьтеазъ а се про-позіція дитр'о мшкаре ліберъ. Трекндъ даръ кь ведереа, къ дп ачелъ артикал дичепъторіъ вьнх дпнаїнте змеле септінде, каре, че тогмаї есте де тьлгзітъ, маї мьлтъ съптъ дндрелтате асвора пер-соанелоръ, декътъ съ ворьеаскъ десуре днсші лъ-крьлъ, времъ съ лъмъ дп маї апроапе вьгаге де сеамъ кьцетълъ пріпціпалъ аї ачелъ артикал дичепъторіъ. Кьцетълъ пріпціпалъ есте даръ скьртъ зісѳ: restitutio in integrum, оаре тогъодатъ ші кь артикалзлъ де зпїре? пз се зіче. Ної днсъ времъ а пресьпане, кь пьктылъ де стадіе дьпъ діета 1848, есте ка ачела днсетпатъ, каре амъ авеа тоді де аї лъа, ка съ пз венімъ дп ьерікьлъ а фі пореклїи де інімічіі патріеї. Нз есте нічі о дндіоалъ, къ ші дп ачестъ лецізітъ пькты де стадіе воръ фі дпнаїнтате ачелеа маї дпналте вьлэрі а ле тьхьоръ поноарьлоръ, каре тогъдеазна съптъ цьціпале вьнеї стьреї поастре: счїпца, арта ші індъстріа, де ші поате къ ачестъ пькты де ста-діе аї зпїреї къ Унгаріа дп пьртеа лъкьзіторілоръ пьтацеарі аї дьреї арь чере асфеліъ де жертве але десвольтреї націонале, каре днсші мацеаріі дп фавоареа Мопаρχіеї австріаче пз арь вої нічі декъм а ле адъче, къ тоате къ дп прівїнда ачеа-ста, че атїпне арта, штїпнда ші індъстріа, кь вьпъ сеамъ маї мьлте фолоаьсе дпфьдошеазъ тоатъ Ав-стріа, декътъ о тікъ Унгаріе австріакъ. Ної днсе пз пе вомъ черга десуре ачеаста, кьрсклъ еве-пїмїтелоръ пропозіціе асвора стателоръ жьдеката са, съ пе ашезъмъ даръ пе пьктылъ де стадіе аї авльі 1848, пз чевашї пентръ провокатылъ прїп змїе ръсье лъ четъданъ, чї сїмпьл пентръ днсші артикал де леце, каре везї вїне къ пз са днкеїатъ ші прїп ромъні, а фостъ контразісѳ де сашї ші нічі пз с'а пьзлікатъ констітаціоначїлте. Нз адъче ачестъ пькты де стадіе ші ачееа кь сіне, къ тръьже съ се чокърт-еаскъ шоарте мьлтъ ла леїле провинціале а ле поастре? Де вьпъ сеамъ ші е де лінсъ ші дп ачестъ пькты де ведере, а воръї десуре дитребагеа констітадіеї, деакъ времъ дп адеьвръ а лъса пентръ сіне о пьрере пьзлікъ, каре аре треьзіпцъ де сврїжоапъ маї вьртоаь, декътъ че адъче кь сіне фріка зілеї, сврїндереа шоментълъ ші а фаптеї севжршіте. Ачелъ артикал дичепъторіъ ашї аьтър опїзінеа, къ дренълъ пьзлікъ арь тръьзі свсцлжтъ цевътъматъ. Німенеа съ пз

кьтезе а дпінде мьла дьпъ ачееа, дьпъ каре ко-роана се кьвїне Ренелзі, аьтопомїа по-поарьлоръ. Ної съптемъ де тогъ дпцълешї кь ачелъ пріпціпъ, шї тогмаї аша ші аькторълъ дпвіно-вацілоръ артикал дп „Kron. Ztg.“ Днсъ ачестъ концентъ де аьтопомїа, аре тогъшї треьзіпцъ де лътвїре. Чїне есте пьртъ торїкль ачестеї аьтопомїї? Дїета імпериалъ зпгьреаскъ? Дїета про-віпціалъ трансіланъ? Конгрегаціонїле націонале шї таркале? Бїне, каре е сфера ачесторъ сінгратїче аьтопомїї? Шї дп фїне кьмъ съ фіе конпъне-реа ачесторъ оргапе, ла каре тогъшї шї ромъні съ айъ парте?? Скьрт, дитреьріле орғанїсмълде стат дп пьзптрълъ постръ се дьлкъзескъ асфеліъ дп-пайнте, дккътъ окълъ кантеле тьхьоръ кьцетъ-рілоръ четъденї де статъ, шї тръьже десвътъте дп прессъ, деака пз времъ, ка пьмаї о сінгьр вьртоаь меморатъ партїтъ, повїлімеа зпїкъ, съ ворьеаскъ кь-вьпълъ отьржторіъ. Есте треьзіпцъ де претътіре, ші тогъ саджзтъ аша, фьръ съ фіе пїкатъ кьїва дп канъ а пьмі ачестеа конворьрі дитраге дп дренъ-лъ діетеї. Днсъ ачестъ пькты де стадіе аї зпї-реї, де ші ної латъ адопта вькьросѳ оарешкьмъ дп модьлъ зпїреї дп аша зїсълъ періодъ Воїводалъ, пайнте де тімпьлъ пріпціпїлоръ націоначї, део-кандатъ пз есте реьксоскьтъ де преа 'палта стьлж-пїре, чї преа 'палтълъ манифестъ дппьртескъ ші діпдлома преькты шї кончерпентълъ вїлетъ де мжлтъ, пе проміте о пропріе трансіланїкь констітаціе, шї ачестеа **кь адълкъ тьїетоеаре скїмььрї.** Съ пз фіе даръ іертатъ дьпъ ачестъ пькты де стадіе аї Мопаρχїлї, а лъа дп консідерацие о дитребаге, кареа атъта есте де пондероаь, шї каре поате ші дп адеьвръ дьпъ ачестъ пькты де ста-діе ашї афла деслегареа? Аькты чеваръ кь іьрісѳ арделеанъ дьпъ кьрїндегеа са, съ деа о ікьапъ дп ачеле конкеїерї фїнале, че съатъ кіемате а се де-сволта дп алекареа пріпціпїлї перфектеї ега-леї дндрепъцірі а тьхьоръ націзіпї-лоръ шї літвелоръ ла релациїле консті-таціоначїе де маї пайнте шї креле, къ пентръ ачестъ пріпціпъ кь свсцїпереа пріпціпїлоръ де констітаціе свремї аї Трансіланїеї, арь тръьзі пь-рєсіте тоате ачеле пьсіпїї сепаратїсіне, каре арь фї афлатъ днтемьреа де дренъ а лоръ де маї пайнте дп діферїтале прівїлешїї націоначїе шї екземпїї де іьрісївїціе саж дп сістемъ повїлімеї, шї къ арь авеа ші арь тръьзі даръ а се кіема дп вїацъ о поъъ репрезентадіе де інтересе. Прелънгъ ачестеа дореште елѳ асешенеа шї пзпереа дп лъкраре а адмїністраціонїеї політіче кь свсцїпереа дренълї статътарїъ, дореште, шї ачестеа еспресѳ, пентръ кь еа кореспонде шї інстїтацівїлоръ де маї пайнте, шї де вьпъ сеамъ есте о треьзіпцъ а змїе іьрїціпї вьпе, пе атърпареа статълї жьдекъторескъ, ш. а., хнде поате къ іьвїреа кьтръ літвєа са матерїъ шї алте прівїнце хмане лъ дьсѳ аша департе, а адъче ла десьатере проекте, каре дежа дп ідее де шї ачестеа пз дъ нічі змъ преьсденъ, атїнгъ пе-алъкьтъ; пентръ ачееа дьсълъ аре соартеа газете-лоръ пз пьмаї а фї осьндїт дп хманеле сале ін-тендії, чї шї дефїматъ. Касълъ е плїндъ дп-вьцьтъръ шї арагъ пе че теренъ свьшїнатъ аї лъп-телоръ партїсане пе афлтъ, че аре де аштенатъ о ліберъ ростїре з опїнілоръ! Кь тоатъ отьржеа тръьже съ респїдептъ дежа ної дпвіновъціреа лї „Kol. Kōz.“ къ націа зпгьреаскъ арь фї дп пьсь-чїзпе, а фї дпїнесъ прїетеносѳ шї пачпїкъ мжїле сале ачелора, карї авьма о сьзгьтаръ кь вьстопе. Ної пе вькьршъ сїпчеръ десуре вьеле кьцетърі а ле конпаціїелоръ поастре шї дпфьрїтелоръ по-поаръ, днсе нічі еле съ пз воїаскъ а атърпа мш-кареа ліберъ а сінгларелоръ персоналїтїі шї а по-порьлї де аколо, деака ачестеа шї кореспондъ къ

тогълъ лъпэрілоръ лоръ. Ної авемъ пропріе — пьлъ ла кьїестїнеа літвел тоді камъ асешенеа ін-тересе, времъ съ фїмъ стьлжнї дп каса про-пріе, шї съ авемъ дп флїпцъ дп треьїле пьзліче, а пе зшєра сарчїніле, а дпнаїнта вьпъ стареа поастръ, — ачестъ інтересѳ пе леагъ ла о амїчіціе націоначїе, времъ орі пз времъ, — де че даръ пе акьцїмъ де фортме обсолете, деакъ ачестеа пз пе даъ скьтїпцъ, орі саж фькьтъ де прї-сосѳ? Де че ачестеа дпцъпенїтъ цїпере де консті-таціїнеа поастръ де о мїе де ані, каре треьже съ пропъшеаскъ шї кь треьзіпцеле вїедеї, шї пекьртатъ а шї пропъшїтъ. Ачестеа пропъшїре днсе аре треьзіпцъ де мшкаре, де кьвьлтъ ліберъ шї дп парьмътатъ стїмъ, каре пьцккъ се фо-лосеште кь ефїнії термінї: реакціе, вїзрокраціе, Магеарїсѳ ш. а.

Пе кондізінеа ачестеа стрїгъмъ лзі „Kolozs. Kōz.“ змїзпеа поастръ, шї времъ аша саж аша съ стьтмъ ла олаїтъ, шї прелънгъ ачестеа пе адъче амїнте, къ ної авемъ де а мьлжшї товаро-шїлоръ де кьцетъ аї лзі, а ста пресете тогъ шї іаръ шї а авеа чевашї валоре, днсъ пре-цълъ перфектеї абнегації де сіне есте ачела, каре ної пз времъ аї алтъ, пз'а потемъ пьтї!!“

Civiliș 12/23 Noembrie. Журналь мацеаръ „P. Naplo,“ дп N-рл сѳ 271 ародъче дп жьрналълї крөатъ „Позоръ,“ зртъшоареле:

„Магеарії пе амъчеслъ кь лібертатеа, дпкре-дїндїдъне кь ачееа, къ пе вомъ пьстра шї націо-палїтатеа. Іеї аша даръ пе промітъ маї мьлтъ де-кьтъ че амъ авьтъ пьлъ аькты. Не оьерарьм одагъ лібертатеа пентръ націоначїтате, шї ресьлатълъ а фостъ, къ ле пїердършъ пе амъндозъ. Дьїе Ун-пезеъ ка нічі кьндъ съ пз маї девенїмъ дп о асеше-неа пьсідїжне; іаръ маї дптъмїлъндъсе ачестеа кьшва, сь пе пьстръмъ маї вїне лібертатеа, декътъ ка съ ле маї пїердемъ іаръ шї пе амъндозъ.“

Де ачестеа рьсьонде Бар. Едъгешъ, дп ачеламї пьтеръ аї жьрналълї номєнітъ, дитр'анъ артикалъ конькьторїъ, кьзлъ топъ шоарте патріотїкъ, пе каре пентръ лъпїмеа лзі релатївъ дпъ репродъчємъ ачї пьмаї дп естрасѳ.

„Ка орі че, — зіче, — че поседемъ прїп-інімъ, дп тогмаї аша шї націоначїтатеа, е злѳ те-савръ ка ачела, каре пз се поате скїмба пентръ алте вьлэрі, шї дакъ ної мацеарїі дитръ адеьвръ пьмаї амъжїмъ кь лібертатеа пе поноарьле дппрезвъ лъкьзітоаре, шї пз времъ а пе рьськьтвора промі-сїзінеа дате пентръ респектареа інтереселоръ лоръ націоначїе, дакъ дитр'адеьвръ пьрчедемъ дп ної дп фацавоортїмаї ка ачїїа, кьнд поноарьле лъкьзітоаре дитръ конїїнїїле ачестеї патріі, аї сьшї адеагъ дп-тръ лібертате шї націоначїтате, ка релъацїідъ орі змє орі алтъ, съ фїе лїсїте ла тоатъ дптъмїлорәа де змълъ дитръ ачелї факторї — фьръ де каре пз се поате аштенпа десвольтареа съпътоаь а поноарь-лоръ: атгнчї сь пе лъсьмъ де тоате спєранцеле, шї сь фїмъ конвїншї, къ перїколїї че а кондсѳ патріа поастръ ла тарїїнеа торътїптълї дпнаїнте де аста кь 12 ані. іаръ се воръ іві.

„Есїсѳ оаре тогъшї вре зп контрастъ дитръ інтереселе лібертъцїеї шї а націо-палїтъцїеї? ачестеа е кіесцїжнеа, де а а кьрей ре-солваре депїндъ тоате спєранцеле вїїторїзлї постръ, шї а кьрей пергтрактаре шї лъткьріе сїпчеръ се пь-теръ дп патріа пьсѳтръ дитръ челе маї де кьпетенїе аробїеме а пресей періодїче.

„Вьпъ стареа шї гаранца Ехрөпелї претїнде, ка дп локълъ ачестеа пе каре дп партеа чеа маї таре дпз окълъ патріа поастръ, сь есїсѳе зп статъ тєре. Дитреага діпломатїїе ехрөпєанъ пьтеръ дитръ челе маї де фьрпте ачечерї але сале, а дельтара перїкьлїї че арь аменїпца пе ачелъ статъ, че свплїнеште ачєас.

